

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ БІЗНЕСУ ТА АНАЛІТИКИ  
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор фахового коледжу

О.А. Юрченко

24 квітня 2020 року



**ПРОГРАМА**

**вступних випробувань**

**з української мови для абітурієнтів**

**на основі базової загальної середньої освіти (9 класів)**

**зі спеціальностей: 121 «Інженерія програмного забезпечення»,**

**051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування»,**

**072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,**

**075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

**(для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»)**

Затверджено Вченою радою НАСОА  
протокол від 24.04. 2020 року № 8

**Київ – 2020**

## **ЗМІСТ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА .....	3
ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ .....	4
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ .....	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ .....	10
КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБИТУРІЄНТІВ .....	11

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступних випробувань з предмета «Українська мова» для абітурієнтів розроблена на підставі Законів України «Про освіту» і Державного стандарту базової і повної середньої освіти.

Згідно з вимогами до прийому абітурієнтів для підготовки за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр» на основі базової загальної середньої освіти вступні випробування з української мови здійснюються предметною екзаменаційною комісією.

**Мета** вступних випробувань з української мови:

- 1) виявити і оцінити рівень навчальних досягнень вступників;
- 2) оцінити ступінь підготовленості вступників до подальшого навчання у вищому навчальному закладі.

При написанні диктанту абітурієнти повинні знати: основні орфоепічні, орфографічні, пунктуаційні правила; морфологічні ознаки та синтаксичну роль частин мови; загальні відомості про просте і складне речення, однорідні члени речення, речення із вставними словами, відомості про відокремлені та уточнюючі члени речення, пряму мову. Абітурієнти повинні вміти: дотримуватися норм українського правопису; знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх; правильно писати слова з вивченими орфограмами; знаходити і виправляти орфографічні помилки; обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою вивчених правил.

Вступні випробування проводяться у письмовій формі. При підготовці до вступних випробувань абітурієнтам рекомендується користуватися літературою, список якої наведено у кінці програми.

Письмова робота (диктант) повинна бути акуратно і розбірливо написана ручкою на спеціально проштемпельованих аркушах формату А4 (виданих безпосередньо на початку випробувань). На кожному із аркушів абітурієнтом зазначається прізвище, ім'я та по-батькові.

## **ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ**

### **Тема 1. Пряма і непряма мова**

Пряма і непряма мова як засоби відтворення чужої мови. Розділові знаки. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як спосіб відтворення чужої мови. Діалог.

### **Тема 2. Складне речення і його ознаки. Складносурядне речення.**

Складне речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком. Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому. Змістові відношення між частинами складносурядного речення. Розділові знаки між частинами складносурядного речення. Складносурядне речення і син омічні конструкції.

### **Тема 3. Складнопідрядне речення**

Складнопідрядне речення. Будова і засоби зв'язку в ньому. Розділові знаки. Основні види складно підрядних речень. Складнопідрядне речення з підрядним означальним. Складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним. Складнопідрядне речення з підрядними обставинами. Підрядні місця, часу. Складнопідрядне речення з підрядним способу дії, міри й ступеня, з підрядним порівняльним. Складнопідрядні речення з підрядними причини, мети, умови. Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами. Складнопідрядне речення з підрядними наслідковими, допустовими.

### **Тема 4. Безсполучникове складне речення**

Змістові відношення між частинами безсполучникового складного речення. Кома і крапка з комою в безсполучниковому складному реченні. Двокрапка і тире в безсполучниковому складному реченні. Безсполучникові складні речення і син омічні конструкції.

### **Тема 5. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку**

Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку . використання складних речень з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку в текстах різних стилів.

### **Тема 6. Складне синтаксичне ціле**

Складне синтаксичне ціле і його ознаки. Види і засоби між фразного зв'язку. Складне синтаксичне ціле і абзац. Актуальне членування речень у висловлюванні: відоме і нове.

### **Тема 7. Зв'язна мова (мовлення)**

Повторення про текст, стилі, типи і жанри висловлювань. Різновиди аудіювання: ознайомлювальне, вивчальне, критичне. Усний стислий переказ тексту наукового стилю. Усний стислий переказ тексту публіцистичного стилю.

Усний вибірковий переказ тексту художнього стилю. Письмовий вибірковий переказ тексту наукового стилю. Письмовий вибірковий переказ тексту художнього стилю. Письмовий докладний переказ тексту публіцистичного стилю із творчим завданням. Тези прочитаного. Конспектування як різновид почутого. Діалог, складений відповідно до запропонованої ситуації (офіційна і неофіційна розмова). Діалог – домовленість. Обговорення самостійно обраної теми. Усний твір у публіцистичному стилі на морально – етичну тему в публіцистичному стилі за складним планом. Доповідь на основі двох трьох джерел на морально – етичну тему в публіцистичному стилі. Письмовий твір у публіцистичному стилі на суспільну тему. Письмове оповідання на самостійно обрану тему. Заява . автобіографія..

### **I. Відомості про мовлення**

Повторення вивченого про мовлення. Види мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо).

Різновиди аудіювання: ознайомлювальне, вивчальне і переглядове). Вимоги до мовлення. Текст, його основні ознаки; стилі, типи мовлення.

Жанри мовлення: оповідання, доповідь, тези прочитаного, конспект почутого, заява, автобіографія.

### **II. Сприймання чужого мовлення.**

*Аудіювання (слухання-розуміння)* (ознайомлювальне, вивчальне, критичне) текстів різних стилів, типів і жанрів мовлення.

*Читання мовчки* текстів різних стилів, типів і жанрів мовлення. Різновиди читання (ознайомлювальне, вивчальне, переглядове).

### **III. Відтворення готового тексту.**

*Виразне читання в голос* текстів різних типів, стилів, жанрів мовлення (у тому числі різноманітних жанрів фольклору, вивчення деяких напам'ять або близько до тексту).

*Перекази (навчальні і контрольні)* за складним планом.

*Говоріння.* Стислі перекази текстів наукового і публіцистичного стилів. Вибірковий переказ тексту художнього стилю.

*Письмо.* Вибіркові перекази текстів наукового і художнього стилів (на основі декількох джерел).

Докладний переказ тексту публіцистичного стилю із творчим завданням.

Тези прочитаного (художнього твору, публіцистичної чи науково – пізнавальної статей).

Конспектування як різновид стислого переказу почутого.

### **IV. Створення власних висловлювань.**

#### ***Діалогічне мовлення.***

Діалог складений відповідно до запропонованої ситуації (офіційна і неофіційна розмова, діалог – домовленість), обговорення самостійно обраної теми, розігрування діалогу.

### **Монологічне мовлення**

*Твори (навчальні й контрольні) за складним планом.*

*Говоріння.* Твір у публіцистичному стилі мовлення на морально – етичну тему. Доповідь на основі двох – трьох джерел на морально – етичну і суспільні теми у публіцистичному стилі.

*Письмо.* Твори в публіцистичному стилі мовлення на морально – етичну та суспільну теми. Оповідання на самостійно обрану тему.

*Ділові папери.* Заява. Автобіографія.

### **V. Вступ.**

Розвиток української мови.

### **VI. Просте неускладнене й ускладнене речення.**

*Правопис.* Основні правила правопису (за вибором вчителя).

#### **Внутрішньопредметні зв'язки.**

*Лексикологія і фразеологія.* Засвоєння фразеологізмів ( у тому числі прислів'їв і приказок), крилатих висловів.

*Культура мовлення і стилістика.* Удосконалення вмінь нормативного вживання вивчених мовних явищ. Складні випадки слововживання.

*Текст (риторичний аспект).* Підготовка виступу типу розповіді на основі особистих вражень.

### **VII. Пряма і непряма мова**

Пряма і непряма як засоби передачі чужої мови. Зміна прямої мови непрямо.. Цитата як засіб передачі чужої мови. Діалог.

#### **Внутрішньопредметні зв'язки.**

*Лексикологія і фразеологія.*

Засвоєння фразеологізмів (у тому числі прислів'їв і приказок) крилатих висловів.

*Культура мовлення і стилістика.* Синоніміка різних способів передачі прямої мови. Інтонація речень з прямою мовою, діалогом.

*Текст (риторичний аспект).* Використання цитування, уособлення як виражальних засобів усного і писемного мовлення.

### **VIII Складне речення і його ознаки.**

Складні речення без сполучників, з сурядним і підрядним зв'язком.

**Складносурядне речення, його будова і засоби зв'язку в ньому.** Смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

#### **Внутрішньопредметні зв'язки.**

*Лексикологія і фразеологія.* Засвоєння фразеологізмів (у тому числі прислів'їв і приказок) крилатих висловів, що мають будову складносурядних речень.

*Культура мовлення і стилістика.* Інтонація складносурядного речення. Синоніміка складносурядних речень з різними сполучниками, а також складносурядного речення і простих речень.

*Текст (риторичний аспект).* Використання складносурядних речень у текстах наукового, публіцистичного стилів.

**Складнопірядне речення**, його будова і засоби зв'язку в ньому. Основні види складнопірядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними пірядними частинами (місця, часу, способу дії і ступеня, порівняльні, причини, мети, умови, наслідкові, допустові). Складнопірядне речення з кількома пірядними частинами.

*Правопис.* Розділові знаки між головною і пірядною частинами складнопірядного речення. Розділові знаки у складнопірядному реченні з кількома пірядними частинами.

***Внутрішньопредметні зв'язки.***

*Лексикологія і фразеологія.* Засвоєння фразеологізмів (у тому числі прислів'їв і приказок) крилатих висловів, що мають будову складнопірядних речень.

*Культура мовлення і стилістика.* Синоніміка сполучникових складних, складнопірядних і простих речень з відокремленими членами. Інтонація складнопірядного речення.

*Текст (риторичний аспект).* Роль визначень понять, складнопірядних речень у текстах наукового і публіцистичного стилів.

**Безсполучникове складне речення.**

Смислові співвідношення між частинами безсполучникового складного речення.

*Правопис.* Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні.

***Внутрішньопредметні зв'язки.***

*Лексикологія і фразеологія.* Засвоєння фразеологізмів (у тому числі прислів'їв і приказок) крилатих висловів, що мають будову безсполучникових складних речень.

*Культура мовлення і стилістика.* Синоніміка складних речень із сполучниками, без сполучників і простих речень.

Особливості інтонації складного безсполучникового речення.

*Текст (риторичний аспект).* Використання безсполучникових складних речень у висловлювання з розмовного, публіцистичного і художнього стилів.

**Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.**

*Правопис.* Розділові знаки в складному реченні з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку.

***Внутрішньопредметні зв'язки.***

*Лексикологія і фразеологія.* Засвоєння фразеологізмів (у тому числі прислів'їв і приказок) крилатих висловів.

Синоніміка складних

*Культура мовлення.* Синоніміка складних синтаксичних конструкцій з простими.

*Текст (риторичний аспект).* Використання складних речень із різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку в тексті різних стилів.

**Складне синтаксичне ціле (ССЦ)**, його основні ознаки. ССЦ і абзац. Види і засоби між фразного зв'язку. Актуальне членування речень у висловлюванні: відоме і нове.

***Внутрішньопредметні зв'язки.***

*Лексикологія і фразеологія.* Засвоєння фразеологізмів ( у тому числі прислів'їв і приказок), крилатих висловів, що мають будову ССЦ.

*Культура мовлення і стилістика.* Засвоєння складних випадків слововживання. Синоніміка синтаксичних конструкцій.

*Текст (риторичний аспект).* Оптимальне структурування складних синтаксичних цілих у висловлюваннях, що належать до різних типів мовлення.



## ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

### ДИКТАНТ №1. Натхнення

Часом на старого Пилипа находило натхнення. Сідав той й слухав музику, що грала в ньому.

Це бувало тоді, коли білий черешневий гай обливався сріблом місяця, а над безмірами зеленіючих полів пливла якась таємна пахуча тиша. Пилип виходив зі стайні, сідав на зеленім рові лицем у ту даль і слухав. Тоді йому вдавало, що є на світі дві бездонні криниці: та каламутна срібно-сіра топіль, котра розливалась перед ним в невідомість, і друга, десь там, у ньому, темна, скаламучена криниця. З одної і другої йшла до нього прохолодна якась тиша, обвівала мертвим супокоем і пахла мочарами, як берег озера під вечір. Думки Пилипа зривались тоді та падали, як пустоцвіти черешневі – якісь мимолітні, недбалі. Дід відвертав голову і теж кашляв. Потім налітало довге мовчання.

Дід закурював люльку, усе загляне ний в даль, з котрої пливли великі якісь хвилі над пустокою рівнин, над фермою, над дідом.

Це були ті вічно пливучі, неспинені хвилі, на котрих гойдався малесенький, закинутий човник Пилипового життя. Помалесеньку плив, а хвилі все пливли в синю даль та несли з собою шум тихий, як у пустій глиняній банці.

*(176 слів. За Г.Журбою)*

С.В.Ломакович, В.Ф.Жовтобрюх, С.В.Мясоєдова «Українська мова. Збірник диктантів для школярів і абітурієнтів». Х., «Світ дитинства», 2006 р., 103 ст.

Словникова робота

Топіль – вир.

Мочари - надмірно волога ділянка на схилах.

## СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Глазова О.П., Кузнецов Ю.В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Педагогічна преса, 2005.
2. Глазова О.П., Кузнецов Ю.В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Педагогічна преса, 2006.
3. Передрій Г.Р., Скуратівський Л.В., Шелехова Г.Т., Остаф Я.І. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. – К.: Освіта, 2003.
4. Олійник О.Б. Українська мова: Підруч. для 8 кл. серед. шк. – К.: Вікторія, 2004.
5. Шелехова Г.Т., Остаф Я.І., Скуратівський Л.В. Рідна мова: Підруч. для 9 кл. – К.: Освіта, 2002.
6. Глазова О.П. Українська орфографія: Навч. посібн. – Харків, 2004.
7. Дияк О.В., Прудка В.М. Довідник. УКРАЇНСЬКА МОВА 2-е видання для абітурієнтів та школярів... – Харків, Ранок, 2011.
8. Зубков М. Збірник диктантів для випускників та абітурієнтів з української мови. - Харків: СПДФО Співак Т.К., 2007.
9. Корицька Г.Р.Збірник диктантів з української мови 5-11.- К., Мандрівець, 2011
- 10.Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. — К. : Наук.думка, 2007. — 288 с.
- 11.Ющук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови.-К.:Освіта, 2007.

## КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

### Критерії оцінювання диктанту

Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою. Для проведення державної підсумкової атестації та вступних випробувань у формі диктанту використовується текст, обсягом від 180 до 190 слів за 12-ти бальною шкалою оцінювання.

*Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв:*

- орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;
- помилка в слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою;
- помилка на одне правило, але в різних словах, вважається різними помилками;
- розрізняють грубі й не грубі помилки, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності.

Під час підрахування помилок дві не грубі вважають за одну грубу.

*До не грубих відносять такі помилки:*

- у винятках усіх правил;
- у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках, коли замість одного знаку поставлений інший;
- у випадках, що вимагає розрізнення *не і ні* (у сполученнях: *не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...*);
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;
- у заміні українських букв російськими.

За наявності в диктанті більше п'яти поправок оцінка знижується на 2 бали.

### Нормативи оцінювання диктанту

Бали	Кількість помилок	Бали	Кількість помилок
1	15-16 і більше	7	4
2	13-14	8	3
3	11-12	9	1+1 (не груба)
4	9-10	10	1
5	7-8	11	1 (не груба)
6	5-6	12	0